USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaromíra Synka a soudkyň JUDr. Karly Musilové a Mgr. Martiny Telcové ve věci

žalobce: **Zdeněk P.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Žákem
sídlem Masarykovo nám. 3125/11, 787 01 Šumperk

proti
žalovanému: **Ing. Vladimír V.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou JUDr. Dagmar Kolákovou
sídlem Slovanská 3240/7A, 787 01 Šumperk

o 2.000.000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Šumperku ze dne 17. 5. 2022, č. j. 9 C 50/2020-196,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu **se** ve výroku II. o nákladech řízení **mění** takto:

„Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 475.813,49 Kč do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám JUDr. Dagmar Kolákové, advokátky."

II. Žalobce **je povinen** zaplatit žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 6.534 Kč ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám JUDr. Dagmar Kolákové, advokátky.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem okresní soud žalobu zamítl (výrok I.) a současně zavázal žalobce (dále také „odvolatel"), aby v řízení zcela úspěšnému žalovanému zaplatil na náhradě nákladů řízení částku ve výši 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku a dále částku 474.913,49 Kč do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalovaného (výrok II.).

2. Proti výroku II. tohoto rozsudku podal odvolání žalobce, když se domáhal, aby na výrok o náhradě nákladu řízení byl aplikován § 150 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.") a bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce uvedl, že podle ustálené judikatury Ústavního a potažmo Nejvyššího soudu „soud musí zkoumat všechny konkrétní okolnosti věci, tedy osobní, majetkové, sociální, zdravotní a další poměry na straně všech účastníků, jakož i ty, které vedly k uplatnění nároku, postoje účastníků a jejich chování v průběhu řízení, pravidla morálky a ekvity". Dle žalobce přitom patří k nejčastěji zohledňovaným faktorům i morální důvody, když samotný výrok I. rozsudku nenapadl odvoláním, ale nikoliv z důvodu, že by s tímto výrokem souhlasil, ale z důvodu, že nechce riskovat další náklady řízení. Žalobce uvedl, že ze skutkových zjištění okresního soudu vyplývá, že žalovaný sám, aniž byl žalobcem požádán o radu, poskytl žalobci doporučení k investici. V této souvislosti si žalobce klade otázku, proč soudy

dospěly k závěru, že se žalovaný nechoval fakticky jako investiční poradce, když nejméně ve dvou případech strukturované investiční poradenství provedl, dále odvolatel poukázal na to, že žalovaný jej neupozornil na problémy své dcery s panem D. a také si kladl otázku, jak to, že si žalovaný ani eventuálně nebyl vědom toho, že doporučení zajištěné „zlatem" mohlo být riskantní. Současně odvolatel uvedl, že žaloba nebyla podána bezdůvodně, když i okresní soud ve svém prvním rozhodnutí žalobě vyhověl. Nad to žalobce zohlednil soudy vytýkanou nepečlivost a neopatrnost tak, že učinil částečné zpětvzetí žaloby, kdy více než 50 % ztráty „vzal na sebe" jako svou část odpovědnosti. Dále odvolatel uvedl, že nesouhlasí s tím, že soudy nemají za prokázané, že žalovaný poskytl žalobci radu za úplatu, a to ve formě sponzorských darů ve prospěch šumperského hokeje. Dle žalobce tak z okolností daného případu vyplývá, že minimálně v otázce náhrady nákladů řízení by bylo mezi účastníky spravedlivé, aby si každý z nich nesl náklady řízení, které jsou poměrně stejně velké, ze svého, čímž bude dosaženo i morální rovnoprávnosti obou stran sporu.

3. Žalovaný se k odvolání vyjádřil tak, že s odvoláním žalobce nesouhlasí, proto navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí potvrdil a přiznal žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení. Žalovaný uvedl, že právního zastoupení využil až ve chvíli, kdy okresní soud svým prvním rozhodnutím žalobě vyhověl a on musel podat odolání, neboť od počátku nechtěl navyšovat náklady řízení. Z tohoto důvodu tedy vynaložil náklady na právní zastoupení a soudní poplatek z odvolání účelně. Dále žalobce odkázal na to, že za situace, kdy bylo žalobě prvním rozhodnutím okresního soudu vyhověno, žalobce se aplikace § 150 o. s. ř. nedomáhal. Z celého řízení je patrné, že účastníci jsou majetné osoby, sociální či majetkové důvody proto ve věci rozhodování o nákladech řízení nelze zohledňovat. Žalovaný nepovažuje tvrzení žalobce uvedená v odůvodnění jeho odvolání za důvody hodné zvláštního zřetele, které by použití § 150 o. s. ř. odůvodňovaly, kdy tvrzení o snaze nezvyšovat náklady řízení nepodáním odvolání, považuje rovněž za nepřiléhavé. Žalovaný má za to, že žalobce měl o podané žalobě pochybnosti již před rozhodnutím soudu, proto vzal větší část svého žalobního nároku zpět. Tvrzení žalobce, že jej žalovaný chtěl zavázat k poskytování sponzorských darů hokeji, je zcela mylné a nebylo v řízení prokázáno. Nad to žalovaný uvedl, že již považuje za velmi vstřícné prodloužení pariční lhůty žalobci ze strany soudu. Dle žalovaného žalobce v řízení neunesl důkazní břemeno a neprokázal, že by mu žalovaný poskytl radu investovat ve prospěch pana D. za úplatu či z vědomé nedbalosti. Soudní řízení je vedeno zásadou „vítěz bere vše" a v zásadě není v případě žalobce důvod postupovat dle § 150 o. s. ř., k tomuto žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu pod sp. zn. 29 Cdo 704/2016.

4. Krajský soud přezkoumal napadené usnesení Okresního soudu ve výroku II. o nákladech řízení podle § 206 odst. 3 o. s. ř. a bez nařízení odvolacího jednání podle § 214 odst. 2 písm. e) o. s. ř. dospěl k závěru, že napadený rozsudek je třeba v jeho výroku II. změnit, nikoliv však z důvodů uvedených v odvolání.

5. Okresní soud v souladu se zásadou úspěchu ve sporu dle § 142 odst. 1 o. s. ř., přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení, neboť žalovaný měl ve věci plný úspěch. Okresní soud řádně vyčíslil náklady řízení žalovaného, respektive jeho právního zástupce, přičemž tyto vypočetl dle obsahu spisu a z částky, která v době provedení úkonu odpovídala předmětu řízení, tzn. před rozhodnutím soudu o částečném zastavení řízení. Výši náhrady nákladů řízení a jednotlivé vyúčtované úkony ostatně ani odvolatel nenapadá. Odvolatel namítá, že o náhradě nákladů řízení mělo být rozhodnuto za použití § 150 o. s. ř., když má za to, že s ohledem na podstatu sporu, kdy považuje žalovaného za spoluodpovědnou osobu ve věci své nepodařené investice, zde jsou důvody hodné zvláštního zřetele. Odvolací soud na tomto místě k aplikaci § 150 o. s. ř. však připomíná, že *„Moderační právo je mimořádný procesní institut, a takto je třeba s ním v praxi zacházet. Můžeme se totiž často setkat s tendencemi, které lze nazvat nadužíváním ustanovení § 150, jež opakovaně vedou k úvahám o jeho zrušení a které spočívají v tom, že soudu je "líto" neúspěšné strany sporu, jíž je uložena hlavním výrokem přísná povinnost, a další povinnost k náhradě nákladů, často v řádech několika desítek tisíc korun, se mu jeví jako příliš tvrdá. Takto však nelze moderační právo soudu chápat. Jde o vzácnou výjimku z pravidla, kterou nesmí soud nadužívat nebo dokonce zneužívat."* (JIRSA, JANEK. Komentář k § 150 zákona č. 99/1964 Sb., přístupný v

systému ASPI). Problematikou aplikace § 150 o. s. ř. se také hojně zabývá judikatura Ústavního a Nejvyššího soudu, jejíž závěry shrnuje např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2016, sp. zn. 29 Cdo 704/2016, *„Základní zásadou, která ovládá rozhodování o náhradě nákladů civilního sporného procesu, je zásada úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o. s. ř.). V této zásadě se promítá myšlenka, že ten, kdo důvodně bránil své subjektivní právo nebo právem chráněný zájem, by měl mít právo na náhradu nákladů, jež při této procesní činnosti účelně vynaložil, proti účastníku, jenž do jeho právní sféry bezdůvodně zasahoval. S vědomím faktu, že zásada úspěchu ve věci má hlubší souvislost se strukturou a funkcí civilního sporného procesu, by měl soud vždy přistupovat k interpretaci a aplikaci ustanovení § 150 o. s. ř., jež tuto zásadu umožňuje v konkrétním výjimečném případě prolomit. Ustanovení § 150 o. s. ř. slouží k řešení situace, v níž je nespravedlivé, aby ten, kdo důvodně hájil svá porušená nebo ohrožená práva nebo právem chráněné zájmy, obdržel náhradu nákladů, které při této činnosti účelně vynaložil. Přitom zejména v procesním právu je nutno každou výjimkou z obecného pravidla (zde výjimku z pravidla obsaženého v ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř., formulovanou v ustanovení § 150 o. s. ř.) vykládat restriktivně.“*. V souladu s ustálenou judikaturou (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2018, sp. zn. 33 Cdo 1529/2017, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2001, sp. zn. III. ÚS 727/2000) tak odvolací soud především zjišťoval, zda tu jsou okolnosti hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 150 o. s. ř. Odvolací soud posuzoval zejména majetkové, sociální, osobní a další poměry žalobce i žalovaného, dále také okolnosti, které vedly k soudnímu uplatnění nároku a samotný postoj účastníků v průběhu řízení. Pokud jde o majetkové poměry účastníků řízení, z provedeného dokazování v nalézacím řízení je zřejmé, že jak žalobce, tak žalovaný jsou majetnými osobami, které nakládají s nemalými částkami, stejně tak jejich sociální a osobní poměry nepovažuje soud za nikterak ztížené. Žalovaný od počátku řízení zastával konstantně odmítavý postoj k nároku žalobou uplatněnému, žalobu označil za nedůvodnou, přičemž proti prvnímu rozhodnutí okresního soudu se bránil odvoláním, v řízení byl aktivní a své náklady na řízení vynaložil důvodně, přičemž právní zastoupení zvolil až poté, co prvním rozsudkem okresního soudu bylo žalobě vyhověno. Řízení skončilo pravomocným zamítnutím žalobou uplatněného nároku, lze tedy uzavřít, že soud přisvědčil stanovisku žalovaného, které prosazoval od počátku řízení.

6. Moderačního práva za použití § 150 o. s. ř. se nelze dovolávat z důvodů, které se týkají věci samé a které okresní soud v rámci posuzování nároku žalobce odmítl. Žalobcovo tvrzení, že žaloba nebyla podáno bezdůvodně, když okresní soud žalobě svým prvním rozhodnutím vyhověl, nelze v žádném případě přisvědčit, neboť toto rozhodnutí nenabylo právní moci a na základě odvolání žalovaného bylo krajským soudem zrušeno a věc byla okresnímu soudu vrácena k dalšímu řízení. Žalobci rovněž nelze klást k dobru, že svou „část viny“ zohlednil částečným zpětvzetím žaloby, neboť se jedná o dispoziční úkon účastníka, který žalobce učinil ze svého rozhodnutí a v rámci své procesní taktiky, kdy takový úkon nemůže mít vliv na meritum věci a být hodnocen jako vstřícný krok žalobce vůči žalovanému, který by ve svém důsledku odůvodňoval aplikaci § 150 o. s. ř. Částečné zpětvzetí žaloby a s tím spojená změna předmětu sporu se následně správně odrazila pouze ve výši tarifní hodnoty pro výpočet nákladů řízení. Odvolací soud tedy neshledal žádný důvod ani žádné okolnosti, které by odůvodňovaly nespravedlnost napadeného výroku a užití tohoto zcela výjimečného institutu. Okresní soud navíc zohlednil výši náhrady nákladů řízení v přiměřeném prodloužení pariční lhůty na 60 dní.

7. I přes výše uvedené, odvolací soud přistoupil ke změně napadeného výroku, a to nikoliv z důvodů přednesených žalobcem, nýbrž z důvodu nesprávného rozhodnutí okresního soudu, který částku ve výši 900 Kč, přikázal k rukám žalovaného, namísto k rukám jeho právního zástupce, když je nerozhodné, že předmětná část náhrady nákladů řízení vznikla v době, kdy žalovaný ještě nebyl zastoupen právním zástupcem. Náhrada nákladů řízení se v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. platí vždy k rukám advokáta, který zastupuje účastníka v době rozhodnutí. Citované ustanovení určuje toliko platební místo, náklady řízení náleží v řízení úspěšnému účastníku, jeho právní zástupce je toliko platebním místem. Z uvedených důvodů krajský soud napadený výrok rozsudku okresního soudu podle § 220 o.s.ř. změnil.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jaromír Buriánek.

8. Správně měl okresní soud tedy rozhodnout tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 475.813,49 Kč (900 Kč + 474.913,49 Kč) do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalovaného.

9. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 o. s. ř. a § 224 odst. 1 o. s. ř. Odvolací soud považuje žalovaného za úspěšného v odvolacím řízení i přes to, že žalobcem napadený výrok rozsudku odvolací soud změnil, jednalo se však o nepatrnou úpravu, kdy pouze došlo ke změně platebního místa v malé části nákladů řízení, napadený výrok zůstal tedy co do celkové výše náhrady nákladů řízení nezměněn, neboť jako takový byl z věcného a právního hlediska správný. Žalovaný měl tedy v odvolacím řízení plný úspěch a má právo na náhradu nákladů řízení, spočívající v odměně snížené na polovinu za 1 úkon právní služby dle § 11 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „a. t.“), a to za vyjádření k odvolání z tarifní hodnoty 475.813,49 Kč ve výši 5.100 Kč, k tomu 1x režijní paušál po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t. a DPH 21 %, celkem tedy 6.534 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Olomouc 20. července 2022

Mgr. Jaromír Synek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jaromír Buriánek.